AUGLÝSING

um staðfestingu á breytingum á skipulagsskrá fyrir sjóðinn Þjóðhátíðargjöf Norðmanna nr. 279 30. maí 1975.

Stjórn sjóðsins Þjóðhátíðargjöf Norðmanna hefur hinn 3. febrúar 1998 samþykkt eftirfarandi breytingar á skipulagsskrá sjóðsins, sem staðfest var 30. maí 1975.

1. gr.

2. málsl. 6. gr. fellur brott.

2. gr.

Samþykkt þessi öðlast gildi við birtingu.

Dóms- og kirkjumálaráðuneytinu, 25. mars 1998.

F. h. r.
Þorsteinn Geirsson.

Fanney Óskarsdóttir.

REGLUGERÐ

um búfjármörk, markaskrár og takmörkun á sammerkingum búfjár.

1. gr.
Búfjármörk.

1.1. Búfjármörk eru; örmerki, frostmerki, brennimörk, plötumerki og eyrnamörk. Skylt er hverjum búfjáreiganda að hafa glöggt mark á búfé sínu. Lömb skulu eyrnamörkuð fyrir lok 12. viku sumars. Skylt er að brennimerkja eða plötumerkja allt ásett sauðfé og geitfé með brennimarki eða númeri lögbýlis eða eiganda, sýslutákni og númeri sveitarfélags. Að auki er heimilt að brennimerkja sömu númer og tákn á horn.

1.2. Í fjallskilasamþykkt er heimilt að setja sérákvæði um mörk og skil á stórgripum. Sammerkingar stórgripa eru óheimilar innan fjallskilaumdæma. Stjórn fjallskilaumdæmis skal, að öðru leyti setja í samráði við markavörð, reglur um takmörkun á sammerkingum stórgripa og samræma þær eftir þörfum við nágrannasýslur.

1.3. Í fjallskilasamþykkt er heimilt að tilgreina hvers konar mörk sé óheimilt að taka upp eða nota. Í markaskrá skal skýra eyrnamörk með myndum og geta um heiti þeirra. Markaverðir skulu vinna sem rækilegast að því að núverandi markeigendur leggi niður mörk, sem nú eru í markaskrá, en eru af annarri gerð en mörk, sem heimilt er að taka upp samkvæmt ákvæðum fjallskilasamþykkta og reglugerðar þessarar. Óheimilt er að prenta þau mörk í markaskrá umdæmisins eftir að núverandi eigendur þeirra hætta að eiga búfé. Markaverðir skulu vinna að því að markeigendur leggi niður varasamar námerkingar og leiðbeina um mörk og marklag.

2. gr.
Eyrnamörk.

2.1. Eyrnamörk skulu bera sömu heiti í öllum fjallskilaumdæmum. Heiti þeirra eru í stafrófsröð sem hér segir, en stjarna aftan við heiti marksins táknar að unnið skuli gegn notkun þess framvegis:

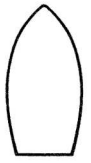
1. Alheilt

2. Andfjaðrað

3. Biti

4. Blaðrifað*

5. Blaðstýft

6. Boðbíldur*

7. Bragð

8. Fjöður

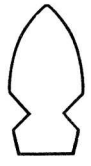
9. Gagnbitað

10. Gagnfjaðrað

11. Gagnhangfjaðrað

12. Gagnhófbitað

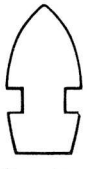
13. Gagnlaggað*

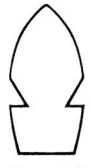
14. Gagnstigað

15. Geirskorið*

16. Geirstúfrifað*

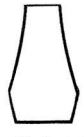
17. Geirstýft*

18. Geirsýlt*

19. Hamarrifað*

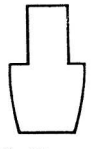
20. Hamrað

21. Hangfjöður

22. Hálftaf

23. Heilgeirað

24. Heilhamrað

25. Heilrifað

26. Hófbiti

27. Hvatrifað

28. Hvatt

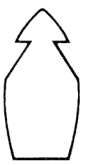
29. Laufað*

30. Lögg

31. Miðhlutað

32. Miðhlutað í sneitt*

33. Miðhlutað í stúf

34. Oddfjaðrað

35. Sneiðhamarrifað*

36. Sneiðhamrað*

37. Sneiðrifað

38. Sneitt

39. Stig

40. Stúfrifað

41. Stýft

42. Stýfthálftaf

43. Sýlhamrað*

44. Sýlrifað*

45. Sýlt

46. Sýlt í blaðstýft*

47. Sýlt í hálftaf

48 Sýlt í stúf*

49. Tvíbitað

50. Tvíbragðað

51. Tvífjaðrað

52. Tvígagnbitað*

53. Tvígagnfjaðrað*

54. Tvíhangfjaðrað

55. Tvíhófbitað

56. Tvínumið*

57. Tvírifað í heilt

58. Tvírifað í hvatt*

59. Tvírifað í sneitt

60. Tvírifað í stúf

61. Tvístigað

62. Tvístýft

63. Tvísýlt í stúf*

64. Vaglbiti*

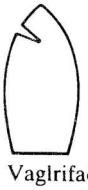
65. Vaglrifað*

66. Vaglskora*

67. Þríbitað*

68. Þrífjaðrað*

69. Þristigað*

70. Þristýft*

* táknar að unnið skuli gegn notkun þessara marka

3. gr.

Brennimörk.

3.1. Brennimörk á hyrndu sauðfé, veturgömlu og eldra, skulu vera með númeri bæjar eða eiganda, sýslutákni og númeri sveitarfélags.

4. gr.

Plötumerki.

4.1. Plötumerki í eyra skal áletra, afhenda og nota í samræmi við litakort og bæjar- eða eigandanúmer í markaskrá.

4.2. Litarmerking sauðfjár skal fara eftir varnarsvæðum, eins og þau eru tilgreind í viðauka I með reglugerð þessari og er óheimilt að litarmerkja sauðfé svo varanlegt sé nema samkvæmt ákvæðum hans. Þó getur yfirdýralæknir ákveðið aðra merkingu, ef nauðsyn krefur vegna sjúkdómavarna. Búfé á Tilraunastöð Háskólans í meinafræði á Keldum og búfé sem tekið er frá vegna rannsókna eða gruns um sjúkdóma, má merkja með rauðum lit, hvar sem er á landinu, en þann lit má annars hvergi nota til að auðkenna búfé.

4.3. Á plötumerki búfjár skal skrá númer bæjar eða eiganda, sýslutákn og númer sveitarfélags, auk númers gripsins. Í markaskrá skal birta skrá yfir númer bæja eða eigenda í hverju sveitarfélagi og litakort sem sýnir svæðaskiptingu merkilita, eins og þeir eru tilgreindir í viðauka II með reglugerð þessari. Nota ber plötumerki sem markanefnd samþykkir.

5. gr.

Frostmerki.

5.1. Bændasamtök Íslands hafa yfirumsjón með frostmerkingum stórgripa og leiðbeina um framkvæmd þeirra. Frostmerkingar hrossa skulu framkvæmdar af trúnaðarmönnum Bændasamtaka Íslands og búnaðarsambanda, í samræmi við grunnskráningu Bændasamtaka Íslands fyrir folöld og eldri hross. Þegar frostmerking hefur farið fram með viðurkenndu kerfi skal hún skráð í gagnabanka samtakanna og telst þá fyrst fullgild. Heimilt er að nota tvenns konar frostmerkingakerfi fyrir hross, og skal í báðum tilvikum frostmerkja fæðingarnúmer á hrossin. Fæðingarnúmer er átta stafa kennitala sem notuð er við skráningu hrossa á vegum Bændasamtaka Íslands. Fyrstu tveir stafir númersins eru síðari tveir stafir fæðingarárs hrossins, þriðji stafur er fyrir kynferði (1: hestur, 2: hryssa). Næstu tveir stafir er númer upprunahéraðs hrossins og síðustu þrír tölustafir eru raðnúmer.

Eftirfarandi merkjakerfi sem lýst er í 5.1.1. og 5.1.2. skal nota við frostmerkingu hrossa en heimilt er að nota annað kerfi fyrir nautgripi í samráði við Bændasamtök Íslands. Hross skulu frostmerkt á háls eða bak og nautgripir aftan á læri eða malir.

Mynd I

Táknróf frostmerkis skv. kerfi

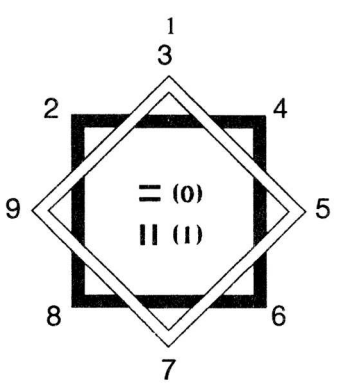

Mynd II

Skýringardæmi um frostmerkingu með kerfi 1

fæðingarnúmer 90138917

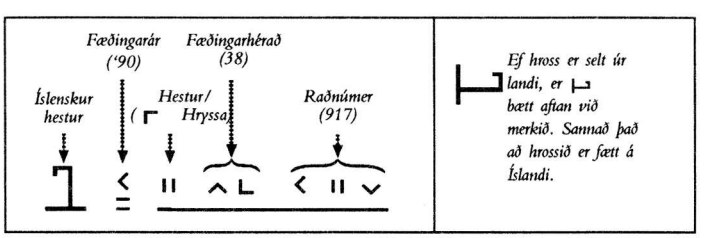

5.1.1. Annað frostmerkið er samsett úr átta táknum sem gerð eru úr réttum hornum og samsíða línum. Táknin merkja tölustafina frá 0 til 9, sbr. mynd I. Merkið er þannig byggt upp að fremst er ▮ sem táknar að hrossið er fætt á Íslandi. Þá koma tvö tákn, hvort upp af öðru sem merkja síðustu tvo tölustafi í fæðingarári hrossins en þriðja tákn merkir kyn þar sem II táknar hest og ▛ táknar hryssu. Þá koma tvö tákn fyrir upprunahérað og að síðustu þrjú tákn fyrir raðnúmer, sbr. mynd II.
Að fengnu leyfi Bændasamtaka Íslands er heimilt að bæta aftan við frostmerkið bæjartákni en sömu reglur gilda um sammerkingar þar og um stórgripamörk.

5.1.2. Hitt frostmerkið er samsett úr tölustöfum og bókstaf. Er fyrsti tölustafur síðasti stafur fæðingarárs hrossins, næst kemur einkennisstafur eða númer upprunahéraðs, sbr. töflu. Að síðustu koma þrjár tölur sem eru raðnúmer.

Upprunahérað Númer	Einkennis-stafur	Landsvæði
25	R	Kjalarnesþing.
35	B	Borgarfjarðarsýsla, Akranes.
36	M	Mýrasýsla, Borgarnes.
37	P	Snæfellsnes- og Hnappadalssýsla.
38	D	Dalasýsla.
45	F	Vestfirðir, nema Strandasýsla.
49	T	Strandasýsla.
55	V	V-Húnavatnssýsla.
56	H	A-Húnavatnssýsla.
57	K	Skagafjarðarsýsla, vestan Héraðsvatna, Hegranes og Sauðárkrókur.
58	W	Skagafjarðarsýsla, austan Héraðsvatna og Siglufjörður.
65	A	Eyjafjarðarsýsla, Akureyri, Dalvík, Ólafsfjörður.
66	E	S-Þingeyjarsýsla, Húsavík.
67	N	N-Þingeyjarsýsla.
75	S	N-Múlasýsla, Seyðisfjörður.
76	U	S-Múlasýsla, Neskaupstaður, Eskifjörður.
77	Z	A-Skaftafellssýsla, Höfn.
84	O	Rangárvallasýsla, austan Eystri-Rangár.
85	Y	V-Skaftafellssýsla.
86	L	Rangárvallasýsla, vestan Eystri-Rangár.
87	X	Árnessýsla, nema uppsveitir, Selfoss, Vestmannaeyjar.
88	I	Árnessýsla, uppsveitir.

5.2. Að lokinni frostmerkingu skal trúnaðarmaður Bændasamtaka Íslands gefa út vottorð til eiganda með upplýsingum um gripinn og afprentun af frostmerkinu og öðrum atriðum sem þurfa þykir.

5.3. Við eigendaskipti skal frostmerkingarvottorð fylgja gripnum og tilkynna ber eigendaskipti til Bændasamtaka Íslands á þar til gerðu eyðublaði, sem samtökin láta gera. Óheimilt er að slátra frostmerktu hrossi eða flytja úr landi nema vottorðinu sé framvísað svo og staðfestingu Bændasamtaka Íslands um hver sé skráður eigandi gripsins.

6. gr.
Örmerki.

6.1. Tilgangur örmerkinga er að tryggja sem best réttar skráningar, uppruna gripa og sönnun á eignarrétti.

6.2. Eingöngu er heimilt að nota örmerki, tæki til ísetningar og aflestrar þeirra, sem hlotið hafa fullgilda vottun samkvæmt reglum Alþjóðlega staðlaráðsins, þ.e. ISO 11784/11785. Bændasamtök Íslands veita leyfi til örmerkinga og hafa umsjón með framkvæmd þeirra.

6.3. Bændasamtök Íslands annast skráningu örmerkja og dreifingaraðila og alla meðferð og vörslu upplýsinga um framkvæmd örmerkinga á hrossum. Skylt er þeim sem annast ísetningu örmerkja að fylla út þar til gerð vottorð í þríriti þar sem skráð er númer örmerkis og auðkenni gripsins. Frumrit skal senda Bændasamtökum Íslands sem skrá upplýsingarnar í gagnavörslukerfið Feng. Afrit fær eigandi eða umráðamaður gripsins og eitt afrit geymir sá aðili sem annast örmerkinguna.

6.4. Örmerki skal komið fyrir undir faxrót, í eða við sinaband, vinstra megin á hálsi um miðjan makka. Við örmerkingu skal þess gætt að fara vel að gripnum og fylgja viðeigandi leiðbeiningum við ísetningu og aflestur örmerkis.

6.5. Við eigendaskipti skal örmerkingarvottorð fylgja gripnum og tilkynna ber eigendaskipti til Bændasamtaka Íslands á þar til gerðu eyðublaði, sem samtökin láta gera. Óheimilt er að slátra örmerktu hrossi eða flytja úr landi, nema framvísað sé örmerkingarvottorði og staðfestingu Bændasamtaka Íslands um skráðan eiganda. Sláturleyfishöfum ber að gæta þess að ætíð sé lesið af örmerkjum og frostmerkjum hrossa við slátrun, til að staðfesta réttan uppruna og eignarhald gripa. Þá skulu eftirlitsdýralæknar gæta þess að upplýsingar samkvæmt örmerkingu séu ávallt skráðar á heilbrigðisvottorð vegna útflutnings hrossa.

7. gr.

Markeigandi.

7.1. Markeigandi skal skrásettur í markaskrá á þeim bæ, þar sem hann heldur búfé. Heimilt er að skrá markeiganda í þéttbýli á lögheimili hans.

7.2. Flytjist markeigandi búferlum, skal hann leita álits og samþykkis markavarðar, hvort hann þurfi að breyta um mark vegna sammmerkinga. Sama á við um búfé sem markeigandi kaupir. Óheimilt er markeiganda að nota sama mark á fé í tveimur eða fleiri varnarhólfum. Flytjist markeigandi á annað fjársamgöngusvæði, þar sem hann má ekki nota fjármark sitt vegna sammerkingar, skal markið fylgja lögbýli því eða svæði, sem hann flutti frá.

8. gr.

Eigendaskipti að mörkum.

8.1. Mörk ganga að erfðum. Gefa má mark og selja, enda sé gerð marksins í samræmi við reglur fjallskilaumdæmisins. Taka má upp nýtt mark, gerðarmark, enda hafi enginn markeigandi á því svæði, sem reglugerð þessi bannar sammerkingar á, sama mark eða svo líkt að hætta sé á misdrætti að dómi markavarðar.

8.2. Eigendaskipti að marki á milli þess sem markaskrár eru gefnar út skulu tilkynnt markaverði, er birtir um það tilkynningu í Lögbirtingablaði á kostnað hins nýja eiganda. Afrit tilkynningar skal senda Bændasamtökum Íslands. Sama gildir ef maður flyst á milli fjallskilaumdæma eða varnarhólfa, eða tekur upp nýtt mark. Geri markavörður ekki athugasemd við markið, að höfðu samráði við hlutaðeigandi markaverði, skal hann þegar senda tilkynningu um það til birtingar í Lögbirtingablaði. Markaverðir á viðkomandi svæðum skulu færa skrá yfir slík mörk og eigendur þeirra. Aðeins markavörðum er heimilt að auglýsa mörk í Lögbirtingablaði. Mark auglýst með öðrum hætti, eða án samþykkis markavarðar er ógilt og notkun þess óheimil.

8.3. Þau mörk sem óheimil eru samkvæmt reglugerð þessari eða fjallskilasamþykkt mega ekki ganga að erfðum, sölu eða gjöf. Við kaup og sölu búfjár skal afmá bæjarnúmer fyrri eiganda. Jafnframt er heimilt að marka upp eða breyta eyrnamarki.

9. gr.

Skráning og niðurfelling marka.

9.1. Skylt er markeiganda að tilkynna markaverði mark sitt til skráningar í markaskrá fjallskilaumdæmis og greiða fyrir það gjald sem stjórn þess ákveður. Skal það gert innan tiltekins frests sem markavörður auglýsir, m.a. í Lögbirtingablaði. Við móttöku nýrra marka skal skrá móttökudag.

9.2. Vilji einhver taka upp nýtt mark milli þess sem markaskrá er gefin út, skal hann tilkynna það markaverði. Geri markavörður ekki athugasemd við markið, að höfðu samráði við markaverði aðliggjandi fjallskilaumdæma, skal hann þegar senda tilkynningu um það til birtingar í Lögbirtingablaði. Afrit tilkynningar sendist Bændasamtökum Íslands, sem skrá markið í tölvu, þegar markið hefur birst í Lögbirtingablaði.

9.3. Mark sem hvorki er skráð í gildandi markaskrá né hefur verið auglýst, eftir útgáfu síðustu markaskrár eða í viðbæti við markaskrá umdæmisins, skal talið niður fallið og er þá öðrum heimilt að taka það upp. Fyrri eigandi eða erfingi hans á þó forgangsrétt til marksins, ef hann tekur það upp innan átta ára frá útgáfu síðustu markaskrár og heldur það þá aldursrétti sínum.

10. gr.

Markaskrár.

10.1. Stjórn hvers fjallskilaumdæmis skal sjá um útgáfu á markaskrá fyrir umdæmið. Markaskrár skulu gefnar út samtímis um land allt og eigi sjaldnar en áttunda hvert ár. Skal senda sýslumönnum, markavörðum, markanefnd, hreppstjórum og sláturhúsum á hugsanlegum samgöngusvæðum búfjár eintak markaskrárinnar en Bændasamtökum Íslands tvö eintök.

10.2. Stjórnir fjallskilaumdæma geta sameinast um útgáfu markaskrár, þar sem það þykir henta. Semja má um útgáfu marka úr hluta sýslu í annarri skrá, ef sérstök landfræðileg ástæða er til þess, og að fengnu samþykki markanefndar. Skulu þá öll búfjármörk á viðkomandi svæði birt í þeirri skrá. Einstaka búfjáreigendum er þó heimilt að fá mark sitt birt í nágrannaskrá. Óheimilt er stjórn fjallskilaumdæmis að skipta markaskrá upp eftir svæðum innan fjallskilaumdæmis eða láta prenta sérstaka stórgripamarkaskrá. Mörk sem eingöngu eru notuð fyrir stórgripi skulu auðkennd í markaskrá með stjörnu og er algerlega óheimilt að nota þau á sauðfé.

10.3. Stjórn fjallskilaumdæmis felur ákveðnum manni, markaverði, söfnun og umsjón með mörkum, svo og útgáfu markaskrár. Skal sem mest samræmi haft við gerð markaskráa um land allt og fylgt í því efni ákvæðum reglugerðar þessarar. Bændasamtök Íslands skrá öll mörk í tölvu og hafa umsjón og eftirlit með útgáfu markaskráa og samræma gerð þeirra.

11. gr.

Útgáfa markaskráa.

11.1. Við gerð markaskráa skal fylgja eftirfarandi reglum:

11.1.1. Brotið skal vera sem næst 11-11$^1/_2$ sm á breidd og 19-20 sm á hæð.

11.1.2. Hverri síðu skal skipt í dálka, er liggi þvert á kjöl:

1. dálkur fyrir tölu marksins
2. dálkur fyrir mark á hægra eyra
3. dálkur fyrir mark á vinstra eyra
4. dálkur fyrir brennimark
5. dálkur fyrir nafn og heimili markeiganda
6. dálkur fyrir númer bæjar eða eiganda, sýslutákn og númer sveitarfélags.

11.1.3. Skylt er að nota sömu markaheiti í markaskrám um land allt og raða þeim þannig í starfrófsröð í öllum markaskrám; Fyrst skal raða mörkum, sem aðeins eru á vinstra eyra og nota heitið „Alheilt hægra" í dálki fyrir mark á hægra eyra. Á mörkuðu eyra skal fyrst lýst yfirmarki, síðan undirbenjum niður eftir eyranu að framan og því næst á sama hátt aftan á eyra.

12. gr.

Sammerkingar á sauðfé.

12.1. Það telst vera sammerking þegar tveir eða fleiri markeigendur eiga sama mark.

12.2. Sammerking er óheimil innan fjallskilaumdæmis. Óheimilt er að taka upp nýjar sammerkingar innan þess og niður skulu felldar núverandi sammerkingar. Ef kind er með vafamarki skal henni skilyrðislaust slátrað.

12.3. Reglur um bann við sammerkingum á milli fjallskilaumdæma eru:

12.3.1. **Gullbringu- og Kjósarsýsla** (Kjalarnesþing). Bannaðar eru sammerkingar við Borgarfjarðarsýslu, Mýrasýslu og Árnessýslu.

12.3.2. **Borgarfjarðarsýsla.** Bannaðar eru sammerkingar við Mýrasýslu og Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu austan Snæfellsnesslínu. Nyrðra varnarhólf í Borgarfjarðarsýslu má ekki hafa sammerkt við Dalasýslu sunnan Hvammsfjarðarlínu, Strandasýslu sunnan sömu línu og við Húnavatnssýslur og Skagafjarðarsýslu vestan Héraðsvatna. Þó má nyrðra Borgarfjarðarhólf hafa sammerkt við hreppana norðan Vatnsnesslínu í Vestur-Húnavatnssýslu. Bannaðar eru sammerkingar við Árnessýslu og Kjalarnesþing.

12.3.3. **Mýrasýsla.** Bannaðar eru sammerkingar við Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu, Dalasýslu, Strandasýslu sunnan Gilsfjarðarlínu, Húnavatnssýslur og Skagafjarðarsýslu vestan Héraðsvatna, Árnessýslu, Kjalarnesþing og Borgarfjarðarsýslu. Heimilt er þó að halda núverandi sammerkingum í Mýrasýslu vestan Stafholtstungnahrepps við svæðið á milli Blöndu og Héraðsvatna, norðan Bólstaðarhlíðarhrepps, Seyluhrepps og Eyhildarholts í Rípurhreppi. Einnig er heimilt að hafa sammerkt við hreppa norðan Vatnsnesslínu í Vestur-Húnavatnssýslu.

12.3.4. **Snæfellsnes- og Hnappadalssýsla.** Bannaðar eru sammerkingar við Dalasýslu, Strandasýslu sunnan Gilsfjarðarlínu og Mýrasýslu. Austan Snæfellsnesslínu má ekki vera sammerkt við Borgarfjarðarsýslu.

12.3.5. **Dalasýsla.** Bannaðar eru sammerkingar við Austur-Barðastrandarsýslu og Strandasýslu sunnan Þorskafjarðarlínu. Norðan Hvammsfjarðarlínu eru auk þess bannaðar sammerkingar við Austur-Barðastrandarsýslu á milli Kollafjarðar- og Þorskafjarðarlína, Nauteyrarhrepp í Norður-Ísafjarðarsýslu og Strandasýslu á milli Árneshrepps og Þorskafjarðarlínu, og Vestur-Húnavatnssýslu í Miðfjarðarhólfi. Einnig eru bannaðar sammerkingar við Mýrasýslu og Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu. Sunnan Hvammsfjarðarlínu er að auki bannað að hafa sammerkt við Húnavatnssýslur vestan Blöndu og nyrðra Borgarfjarðarhólf. Þó má hafa sammerkt við hreppa norðan Vatnsnesslínu í Vestur-Húnavatnssýslu. Um Kleifar í Dalasýslu, gilda sömu reglur og væri jörðin í Austur-Barðastrandarsýslu.

12.3.6. **Barðastrandarsýslur, Isafjarðarsýslur og Strandasýsla.** Bannaðar eru sammerkingar á Vestfjarðakjálka, þ.e. norðan Gilsfjarðarlínu. Í Austur-Barðastrandarsýslu á milli Kollafjarðar- og Þorskafjarðarlína, í Nauteyrarhreppi í Norður-Ísafjarðarsýslu, og í Strandasýslu á milli Árneshrepps og Þorskafjarðarlínu má ekki vera sammerkt við Dalasýslu og Strandasýslu norðan Hvammsfjarðarlínu. Sunnan Þorskafjarðarlínu má ekki vera sammerkt við Dalasýslu og Strandasýslu. Í Strandasýslu á milli Gilsfjarðarlínu og Hvammsfjarðarlínu má ekki vera sammerkt við Vestur-Húnavatnssýslu í Miðfjarðarhólfi, Mýrasýslu og Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu. Í Strandasýslu sunnan Hvammsfjarðarlínu má ekki hafa sammerkt við Húnavatnssýslur, Skagafjarðarsýslu vestan Héraðsvatna, nyrðra Borgarfjarðarhólf, Mýrasýslu og Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu.

12.3.7. **Vestur-Húnavatnssýsla.** Bannaðar eru sammerkingar við Skagafjarðarsýslu vestan Héraðsvatna, Árnessýslu, nyrðra Borgarfjarðarhólf, Mýrasýslu og Dala- og Strandasýslur sunnan Hvammsfjarðarlínu. Norðan Vatnsnesslínu má þó vera sammerkt við Árnes- og Dalasýslur, nyrðra Borgarfjarðarhólf og Mýrasýslu. Vestan Miðfjarðarlínu má ekki vera sammerkt við Dala- og Strandasýslur sunnan Gils-fjarðarlínu. Þorkelshólshreppur má ekki hafa sammerkt við Akrahrepp í Skagafjarðarsýslu.

12.3.8. **Austur-Húnavatnssýsla.** Bannaðar eru sammerkingar við Skagafjarðarsýslu vestan Héraðsvatna og Akrahrepp. Austan Blöndu má ekki vera sammerkt við Viðvíkurhrepp í Skagafjarðarsýslu. Í Bólstaðarhlíðarhreppi má ekki vera sammerkt við Eyjafjarðarsýslu sunnan Hörgár eða Ása- og Djúpárhreppa í Rangárvallasýslu. Einnig eru bannaðar sammerkingar við Árnessýslu, nyrðra Borgarfjarðarhólf, Mýrasýslu og Dala- og Strandasýslur sunnan Hvammsfjarðarlínu. Sammerkt má þó vera í hreppum austan Blöndu, við Dalasýslu sunnan Hvammsfjarðarlínu. Ennfremur mega hrepparnir norðan Bólstaðarhlíðarhrepps halda núverandi sammerkingum við Mýrasýslu vestan Stafholtstungnahrepps.

12.3.9. **Skagafjarðarsýsla.** Bannaðar eru sammerkingar við Eyjafjarðarsýslu. Lýtingsstaðahreppur, Seyluhreppur, Eyhildarholt í Rípurhreppi og Akrahreppur mega ekki hafa sammerkt við Suður-Þingeyjarsýslu vestan Skjálfandafljóts. Ennfremur má Akrahreppur ekki hafa sammerkt við Skútustaðahrepp og Bárðdælahrepp austan Skjálfandafljóts eða þau svæði Suður-Þingeyjarsýslu sem eiga eða nota afrétti sunnan byggða. Akrahreppur, Lýtingsstaðahreppur, Seyluhreppur og Eyhildarholt í Rípurhreppi mega ekki hafa sammerkt við Ása- og Djúpárhreppa í Rangárvallasýslu. Hrepparnir vestan Héraðsvatna mega ekki hafa sammerkt við Árnessýslu, nyrðra Borgarfjarðarhólf, Mýrasýslu, Strandasýslu sunnan Hvammsfjarðarlínu og Húnavatnssýslur. Hrepparnir norðan Seyluhrepps, nema Eyhildarholt í Rípurhreppi, mega þó halda núverandi sammerkingum við Árnessýslu vestan Ölfusár og Sogs og Mýrasýslu vestan Stafholtstungnahrepps. Í Viðvíkurhreppi má ekki vera sammerkt við Austur-Húnavatnssýslu austan Blöndu og Akrahreppur má ekki hafa sammerkt við Austur-Húnavatnssýslu og Þorkelshólshrepp í Vestur-Húnavatnssýslu. Um Skatastaði og Stokkhólma í Akrahreppi gilda hvarvetna sömu reglur og væru þeir í Lýtingsstaðahreppi.

12.3.10. **Eyjafjarðarsýsla og Siglufjörður.** Bannaðar eru sammerkingar við Skagafjarðarsýslu, Suður-Þingeyjarsýslu og Kelduneshrepp í Norður-Þingeyjarsýslu. Þó má vera sammerkt norðan Hörgár við svæðið austan Skjálfandafljóts. Sunnan Hörgár eru bannaðar sammerkingar við Bólstaðarhlíðarhrepp, Árnessýslu austan Hvítár og við Ása- og Djúpárhreppa í Rangárvallasýslu. Um Siglufjörð gilda sömu reglur og Eyjafjarðarsýslu norðan Hörgár.

12.3.11. **Suður-Þingeyjarsýsla og Kelduneshreppur.** Bannaðar eru sammerkingar í Þingeyjarsýslum. Skútustaðahreppur og Bárðdælahreppur austan Skjálfandafljóts og þeir bæir í Reykdælahreppi sem rétt hafa til að nota afrétti sunnan byggða mega ekki hafa sammerkt við Norður-Múlasýslu norðan Lagarfljóts og Fljótsdalshrepp. Svæðið á milli Skjálfandafljóts og Jökulsár á Fjöllum norðan Skútustaðahrepps og Bárðdælahrepps má ekki hafa sammerkt við Norður-Múlasýslu norðan Jökulsár á Brú. Bannaðar eru sammerkingar þeirra svæða í Suður-Þingeyjarsýslu sem eiga eða nota afrétti sunnan byggða í sýslunni, við Árnessýslu austan Hvítár, Ása- og Djúpárhreppa í Rangárvallasýslu og Akrahrepp í Skagafjarðarsýslu. Bannaðar eru sammerkingar við Eyjafjarðarsýslu. Austan Skjálfandafljóts má þó vera sammerkt við Eyjafjarðarsýslu norðan Hörgár. Vestan Skjálfandafljóts eru bannaðar sammerkingar við Lýtingsstaðahrepp, Seyluhrepp, Eyhildarholt í Rípurhreppi og Akrahrepp í Skagafjarðarsýslu.

12.3.12. **Norður-Þingeyjarsýsla austan Jökulsár.** Bannaðar eru sammerkingar í Þingeyjarsýslum og við Norður-Múlasýslu norðan Lagarfljóts og Fljótdalshrepp.

12.3.13. **Múlasýslur.** Bannaðar eru sammerkingar í Múlasýslum. Þó má Suður-Múlasýsla hafa sammerkt við Vopnafjarðarhrepp og Skeggjastaðahrepp í Norður-Múlasýslu. Sunnan Jökulsár á Brú má ekki vera sammerkt við Austur-Skaftafellsýslu austan Hornafjarðarfljóts. Fljótsdalshreppur og svæðið norðan Lagarfljóts má ekki hafa sammerkt við Skútustaðahrepp, Bárðdælahrepp austan Skjálfandafljóts, þá bæi í Reykdælahreppi í Suður-Þingeyjarsýslu sem rétt hafa til að nota afrétti sunnan byggða, og Norður-Þingeyjarsýslu. Norðan Jökulsár á Brú má ekki hafa sammerkt við svæðið á milli Skjálfandafljóts og Jökulsár á Fjöllum, norðan Skútustaðahrepps og Bárðdælahrepps.

12.3.14. **Austur-Skaftafellssýsla.** Bannaðar eru sammerkingar austan Hornafjarðarfljóts við Múlasýslur sunnan Jökulsár á Brú. Hofshreppur má ekki hafa sammerkt við Vestur-Skaftafellssýslu austan Mýrdalssands.

12.3.15. **Vestur-Skaftafellssýsla.** Bannaðar eru sammerkingar við Rangárvallasýslu. Álftavers- og Skaftártunguhreppar mega ekki hafa sammerkt við Árnessýslu austan Hvítár. Bannaðar eru sammerkingar austan Mýrdalssands við Hofshrepp í Austur-Skaftafellssýslu.

12.3.16. **Rangárvallasýsla.** Bannaðar eru sammerkingar vestan Markarfljóts við Árnessýslu. Ása- og Djúpárhreppar mega ekki hafa sammerkt við Bólsstaðarhlíðarhrepp í Austur-Húnavatnssýslu, Seylu-, og Lýtingsstaðahrepp, Eyhildarholt í Rípurhreppi og Akrahrepp í Skagafjarðarsýslu, Eyjafjarðarsýslu sunnan Hörgár og við þau svæði í Suður-Þingeyjarsýslu sem eiga eða nota afrétti sunnan byggða. Bannaðar eru sammerkingar við Vestur-Skaftafellssýslu.

12.3.17. **Vestmannaeyjar.** Bannaðar eru sammerkingar á milli fjáreigenda í Vestmannaeyjum.

12.3.18. **Árnessýsla.** Bannaðar eru sammerkingar við Kjalarnesþing, Borgarfjarðarsýslu, Mýrasýslu, Húnavatnssýslur og Skagafjarðarsýslu vestan Héraðsvatna. Þó má hafa sammerkt við hreppa norðan Vatnsneslínu í Vestur-Húnavatnssýslu. Í Árnessýslu vestan Ölfusár og Sogs má þó halda núverandi sammerkingum við hreppana norðan Seyluhrepps nema Eyhildarholt í Rípurhreppi í Skagafjarðarsýslu. Í Árnessýslu austan Hvítár má ekki vera sammerkt við Akrahrepp í Skagafjarðarsýslu, Eyjafjarðarsýslu sunnan Hörgár eða þau svæði Suður-Þingeyjarsýslu, sem afrétt eiga eða nota sunnan byggða, og ekki við Skaftártunguhrepp og Álftavershrepp í Vestur-Skaftafellssýslu. Bannaðar eru sammerkingar við Rangárvallasýslu vestan Markarfljóts.

12.4. Fyrir útgáfu markaskráa skulu markaverðir vinna sameiginlega að útrýmingu óleyfilegra sammerkinga. Bændasamtök Íslands veita markavörðum upplýsingar um sammerkingar. Hver markavörður skal skrá aldur og flokk þeirra marka sem kunna að falla niður vegna sammerkingar samkvæmt ákvæðum 12.3. Jafnframt skal hann tilkynna markavörðum aðliggjandi fjallskilaumdæma um þau mörk sem hann hefur skráð þannig.

12.5. Markaverðir skulu halda með sér fundi svo oft sem þurfa þykir, þar sem ákvörðun er tekin á grundvelli a-liðar 4. mgr. 68. gr. afréttalaga nr. 6/1986, um hvaða markeigandi missir mark sitt vegna sammerkingar, enda hafi hlutaðeigandi aðilum áður verið gefin kostur á að lýsa skriflega viðhorfum sínum til málsins. Niðurstöðu slíkra funda skal tilkynna viðkomandi markeigendum skriflega án tafar, auk þess sem þær skulu færðar til bókar. Verði ekki leyst úr ágreiningi um hver halda skuli marki á grundvelli reglna a-liðar 4. mgr. 68. gr. afréttalaga eða markaverðir verða ekki sammála um úrlausn máls, skal vísa málinu til úrskurðar markanefndar. Markaverðir skulu einnig fyrirbyggja sammerkingar við upptöku nýrra marka eða flutning marka á milli fjallskilaumdæma.

12.6. Nú leggur markeigandi niður fjármark sitt til að útrýma sammerkingu, en á erfitt með eða getur ekki markað fjárstofn sinn undir hið nýja mark. Er þá markaverði heimilt að láta prenta hið aflagða mark einu sinni í markaskrá umdæmisins, en þó því aðeins að það sé auðkennt með bókstafnum F og tekið fram í formála viðkomandi markaskrár, að slík mörk séu aðeins á fullorðnu fé og óheimilt sé að nota þau á lömb. Skylt er hlutaðeigandi fjáreiganda að plötumerkja allt fé sem ber hið aflagða mark.

13. gr.

Markanefnd.

13.1. Markanefnd skal fylgjast með framkvæmd laga, reglugerða og fjallskilasamþykkta um mörk og markaskrár og vera þeim til ráðuneytis sem um þau mál fjalla. Þá skal markanefnd fylgjast með og aðstoða Bændasamtök Íslands við tölvuskráningu allra marka í landinu, samkvæmt ákvæðum 10.3.

13.2. Markanefnd úrskurðar um ágreining sem rísa kann vegna ákvörðunar markavarðar eða fundar markavarða um skráningu á marki, synjun skráningar eða niðurfellingu marks vegna sammerkinga. Skal nefndin í því efni fylgja ákvæðum 68. gr. afréttalaga.

14. gr.

Refsiákvæði og gildistaka.

14.1. Brot gegn ákvæðum reglugerðar þessarar varða viðurlögum samkvæmt 70. gr. laga um afréttamálefni, fjallskil o.fl., nr. 6/1986.

14.2. Reglugerð þessi, sem sett er samkvæmt heimild í IX. kafla laga nr. 6/1986 um afréttamálefni, fjallskil o.fl. og lögum nr. 25/1993 um dýrasjúkdóma og varnir gegn þeim, staðfestist hér með til að öðlast þegar gildi og birtist til eftirbreytni öllum þeim sem hlut eiga að máli. Jafnframt fellur úr gildi reglugerð nr. 579/1989 um búfjármörk, markaskrár og takmörkun á sammerkingum búfjár, svo og breytingar með reglugerðum nr. 410/1992, 50/1994, 212/1997 og 709/1997.

Landbúnaðarráðuneytinu, 16. mars 1998.

Guðmundur Bjarnason.

Jón Höskuldsson.

VIÐAUKI I
Varnarsvæði og litarmerking.

LITARMERKINGU BÚFJÁR MEÐ VARANLEGUM LITUM SKAL HAGA EFTIR BÚSETU SEM HÉR SEGIR:

Varnarsvæði	Litur	Varnarlínur
1. Landnámshólf	Svartur	*Sogslína:* Ölfusá og Sog. Þingvallavatn. Bláskógalína úr Þingavallavatni í Kvígindisfell. Hvalfjarðarlína frá Kvígindisfelli um Hvalvatn í Hvalfjörð við Múlafjall.
2. Borgarfjarðarhólf syðra	Gulur	*Hvalfjarðarlína* úr Hvalfirði við Múlafjall um Hvalvatn og Kvígindisfell að Matbrunnum við Uxahryggi. Andakílslína frá Matbrunnum um Reyðarvatn og Skorradalsvatn í Andakíl.
3. Borgarfjarðarhólf nyrðra	Hvítur	*Andakílslína.* *Hvalfjarðarlína* frá Matbrunnum að Hrúðurkörlum við Þórisjökul. *Tvídægrulína* frá Langjökli um Arnarvatn að Kvíslavötnum. *Hvítársíðulína* frá Kvíslavötnum að Hvítá við Bjarnastaði. *Hvítá,* þaðan til ósa.
4. Mýrahólf	Appelsínugulur	*Hvítá* í Borgarfirði, Hvítársíðulína, Tvídægrulína frá Kvíslavötnum að Svínadal norðan Tröllakirkju. *Dalalína* nálægt suðurmörkum Dalasýslu frá Svínadal að Hítará. *Hítará,* þaðan til ósa.
5. Hnappadalshólf	Bleikur	*Hítará, Dalalína* frá Hítará til Skógarstrandar. *Snæfellsnesslína* úr Álftafirði í Skógarnes.
6. Snæfellsnesshólf	Ljósblár	*Snæfellsnes* vestan Snæfellsnesslínu.
7. Dalahólf syðra	Sítrónugulur	*Dalalína* nálægt suðurmörkum Dalasýslu frá Skógarströnd að Svínadal inn af Haukadal. *Tvídægrulína* frá Svínadal að Skeggöxl vestan Hrútafjarðar. *Hvammsfjarðarlína* þaðan til Hvammsfjarðar milli Þorbergsstaða og Hrútsstaða.
8. Dalahólf nyrðra	Svartur	*Hvammsfjarðarlína* úr Hvammsfirði um Laxárdalsheiði til Hrútafjarðar. *Gilsfjarðarlína* úr Gilsfirði í Bitrufjörð.
9. Steingrímsfjarðarhólf	Ljósblár	*Gilsfjarðarlína, Berufjarðarlína* í *Þorskafjarðarlínu* á Kollabúðaheiði, þaðan í Steingrímsfjörð sunnan Hrófbergs.
10. Reykjanesshólf	Hvítur	*Berufjarðarlína* úr Berufirði í *Þorskafjarðarlínu.* *Þorskafjarðarlína* úr Þorskafirði vestan Hjalla.
11. Mið-Vestfjarðahólf	Gulur	*Þorskafjarðarlína* úr Þorskafirði í Steingrímsfjörð. *Kollafjarðarlína* úr Kollafirði um Gjörvidal í Ísafjörð.
12. Vestfjarðahólf	Grænn	*Kollafjarðarlína, Mjólkárlína* sunnan Mjólkár. *Rauðasandslína* úr Stálfjalli um Skarðabrúnir að Kleifaheiði. *Suðurfjarðalína* þaðan eftir fjallgarðinum í Trostansfjörð.
13. Rauðasandshólf	Fjólublár	*Rauðasandslína* úr Stálfjalli um Skarðabrúnir og Kleifaheiði í Ósafjörð.
14. Arnarfjarðarhólf	Hvítur	*Rauðasandslína* úr Ósafirði að Kleifaheiði, *Suðurfjarðalína* þaðan í Trostansfjörð.
15. Miðfjarðarhólf	Grænn	*Hvammsfjarðarlína* úr Hrútafirði sunnan Fjarðarhorns að Skeggöxl. *Tvídægrulína* frá Skeggöxl um Kvíslavötn í Arnarvatn. *Miðfjarðarlína* úr Arnarvatni um Miðfjarðarvatn í Miðfjörð.
16. Vatnsnesshólf	Fjólublár	*Miðfjarðarlína* í Miðfjarðarvatn. *Vatnsnesslína* úr Miðfjarðarvatni í Síðukrók við Víðidalsá.

Varnarsvæði	Litur	Varnarlínur
17. Húnahólf	Ljósbrúnn	*Vatnsnesslína, Miðfjarðarlína* úr Miðfjarðarvatni í Arnarvatn. *Tvídægrulína* úr Arnarvatni í Langjökul, *Kjalarlína* úr Langjökli að Blöndu, Blanda, þaðan til ósa.
18. Skagahólf	Bleikur	*Blanda, Kjalarlína* frá Blöndu að Hofsjökli, *Héraðsvatnalína,* þ.e. Jökulsá eystri og Héraðsvötn eystri.
19. Skagafjarðarhólf	Gulur	*Héraðsvatnalína* og *Tröllaskagalína* á mörkum Skagafjarðar- og Eyjafjarðarsýslna og milli Siglufjarðar og Ólafsfjarðar.
20. Eyjafjarðarhólf vestra	Dökkblár	*Tröllaskagalína.* *Eyjafjarðarlína.* Eyjafjarðará og girðing úr Eyjafjarðará sunnan Bringu.
21. Eyjafjarðarhólf eystra	Appelsínugulur	*Eyjafjarðarlína. Skjálfandafljót. Fjórðungakvísl.*
22. Skjálfandahólf	Hvítur	*Skjálfandafljót.* Sprengisandslína um Vonarskarð í Fjórðungakvísl. *Gæsafjallalína* norðan Skútustaðahrepps. *Jökulsá á Fjöllum.*
23. Öxarfjarðarhólf	Grænn	*Jökulsá á Fjöllum, Hólsfjallalína* austan Öxarfjarðarhrepps. *Sléttulína* sunnan Melrakkasléttu.
24. Sléttuhólf	Gulur	Melrakkaslétta norðan *Sléttulínu.*
25. Norðausturlandshólf	Fjólublár	*Sléttulína, Hólsfjallalína, Jökulsá á Fjöllum, Jökulsá á Brú.*
26. Héraðshólf	Appelsínugulur	*Jökulsá á Brú, Lagarfljót, „Hallormsstaðarlína", Jökulsá í Fljótsdal.*
27. Austfjarðahólf	Bleikur	*Lagarfljót* frá ósum að Grímsá og *Reyðarfjarðarlína* frá Grímsá um Sandfell og Áreyjatind í Reyðarfjörð.
28. Suðurfjarðahólf	Ljósblár	*Reyðarfjarðarlína, „Hallormsstaðarlína úr Grímsá", Hamarsá* í Hamarsfirði. *Hornafjarðarfljót* (eystri kvísl).
29. Suðursveitarhólf	Svartur	*Hornafjarðarfljót og Jökulsá á Breiðamerkursandi.*
30. Öræfahólf	Hvítur	*Jökulsá á Breiðamerkursandi* og *Skeiðarársandslína* við Sandgýgjukvísl.
31. Síðuhólf	Bleikur	*Skeiðarársandslína,* Skaftá, *Eldhraunslína* úr Skaftá í Kúðafljót.
32. Skaftártunguhólf	Fjólublár	*Eldhraunslína,* Skaftá, Tungnaá, *Kýlingalína* við Kirkjufellsvatn. *Hólmsárlína.*
33. Álftavershólf	Dökkblár	*Kúðafljót* og *Hólmsá, Mælifellslína* á Mælifellssandi, *Mýrdalssandslína* úr Moldheiði í Blautukvísl.
34. Mýrdalshólf	Gulur	*Mýrdalssandslína* og *Sólheimasandslína* vestan Jökulsár.
35. Rangárvallahólf	Grænn	*Sólheimasandslína, Markarfljót* og Syðri-Emstruá, *Mælifellslína, Kýlingalína,* Tungnaá, *Sprengisandslína, Ytri-Rangá, Þjórsá.*
36. Árnesshólf	Ljósblár	*Þjórsá, Kjalarlína* úr Hofsjökli í Langjökul norðan Hveravalla, Hvítá, *Hlíðabæjalína* úr Hagavatni í Brúará, *Brúará, Hvalfjarðarlína* úr Hrúðurkörlum við Þórisjökul í Kvígindisfell, *Bláskógalína* þaðan í Þingvallavatn vestan Þjóðgarðs, *Sogslína,* þ.e. Þingvallavatn, Sog og Ölfusá til ósa.

Litarmerking búfjár á Íslandi

Svæðaskipting

Varnarsvæði:

1. Landnámshólf
2. Borgarfjarðarhólf syðra
3. Borgarfjarðarhólf nyrðra
4. Mýrahólf
5. Hnappadalshólf
6. Snæfellsnesshólf
7. Dalahólf syðra
8. Dalahólf nyrðra
9. Steingrímsfjarðarhólf
10. Reykjanesshólf
11. Miðvestfjarðahólf
12. Vestfjarðahólf
13. Rauðasandshólf
14. Arnarfjarðarhólf
15. Miðfjarðarhólf
16. Vatnsnesshólf
17. Húnahólf
18. Skagahólf
19. Skagafjarðarhólf
20. Eyjafjarðarhólf vestra
21. Eyjafjarðarhólf eystra
22. Skjálfandahólf
23. Öxarfjarðarhólf
24. Sléttuhólf
25. Norðausturlandshólf
26. Héraðshólf
27. Austfjarðahólf
28. Suðurfjarðahólf
29. Suðursveitarhólf
30. Öræfahólf
31. Síðuhólf
32. Skaftártunguhólf
33. Álftavershólf
34. Mýrdalshólf
35. Rangárvallahólf
36. Árnesshólf

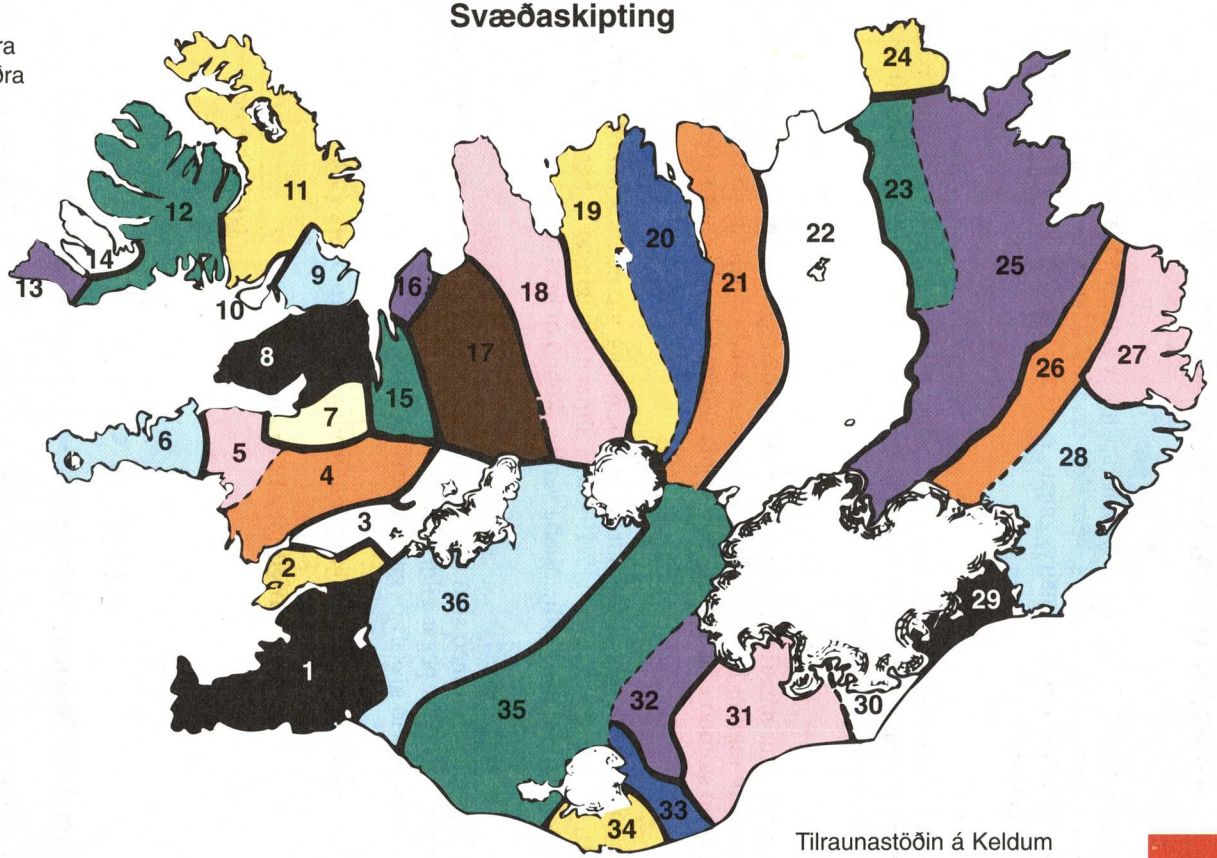

Tilraunastöðin á Keldum og yfirdýralæknir.